

सम्पादकीय

कृषि उत्पादनमा आत्मनिर्भरता मात्र पर्याप्त होइन

कोशी प्रदेशले आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ मा कृषिक्षेत्रमा उल्ले खनीय उपलब्धिहरू हासिल गरेको छ। कुल ११ लाख ८२ हजार मेट्रिक टन वर्षे धान उत्पादन हुनु र अन्य बालीहरूको उत्पादनमा पनि वृद्धि हुनु प्रदेशको खाद्य सुरक्षाको दिशामा सकारात्मक सङ्केत हो। खासगरी धान उत्पादन ३.९९ प्रतिशतले बढ्नु, मकै, आलु, गहू, सुन्तला, च्याउ आदिको उत्पादनमा भएको प्रगति र ६ लाख ७७ हजार मेट्रिक टन खाद्यान्न बचत हुनु स्वावलम्बी बन्ने यात्रामा प्रदेशको सफलतालाई देखाउँछ। तर, यी सबै तथ्याङ्कको चमकभित्र केही महत्वपूर्ण चुनौती र प्रश्नहरू ओभेलमा परेका छन्। कृषि उत्पादनको आधारभूत पूर्वाधारमध्ये सिंचाइ अत्यावश्यक हो। तर, सात लाख १३ हजार हेक्टर खेतीयोग्य जमिनमध्ये जम्मा दुई लाख ७५ हजार हेक्टरमा मात्र धान खेती हुनुले सिंचाइको चरमाभाव स्पष्ट्याउँछ। आजको युगमा आकाशे पानीमा भर परेर समृद्ध कृषि सम्भव छैन। प्रदेश सरकार र सङ्घीय सरकारले दीर्घकालीन सिंचाइ परियोजनामा लगानी नगर्ने हो भने यो 'उत्पादन बढ्यो' भन्ने संक्षिप्त कथाले दीर्घकालीन असफलता लुकाउन किमार्थ सकिंदैन।

धेरै बालीहरूमा उत्पादकत्व (प्रतिहेक्टर उत्पादन) औसतस्तरको भए पनि अन्तर्राष्ट्रिय वा राष्ट्रिय प्रतिस्पर्धाको तुलनामा अफै सुधार आवश्यक देखिन्छ। उदाहरणका लागि धानको ४.२९ मेट्रिक टन प्रतिहेक्टर उत्पादकत्व विश्वको अग्रणी धान उत्पादक मुलुकहरूसँग तुलना गर्दा न्यून हो। यस्तै अलौकिको उत्पादनमा ५.७५ ले आएको गिरावटले नियोतमा समेत असर पर्न सक्छ। बजार पहुँच, भण्डारण सुविधा, प्रशोधन उद्योग र मूल्य स्थायित्व नहुँदा उत्पादन बढे पनि किसान लाभमा छैनन्। थोक मूल्य घट्दा किसान घाटामा जान्छन् भने खुद्रा बजारमा उपभोक्ता महँगी सहन बाध्य हुन्छन्। यस खालिको विसङ्गतालाई सम्बोधन नगरेसम्म कृषि समृद्धिको नारा के वल नाराए मौखिक हुनेछ।

निर्देशनालयले एक व्यक्तिको वार्षिक १ सय ९१ केजी खाद्यान्न आवश्यकतालाई आधार मानेर खाद्यान्नमा आत्मनिर्भर भएको दाबी गरे पनि प्रश्न उठ्छ – के त्यो आत्मनिर्भरता सबै जात-जाति, वर्ग र भौगोलिक क्षेत्रका लागि समान रूपमा लागू छ त? जनसङ्ख्या वितरण र खाद्य पहुँचको विषमता, वर्गीय असमानता तथा समुचित वितरण प्रणालीको अभावले अफै पनि धेरै समुदायहरू भोकमरी र कुपोषणको चपेटामा छन्। आत्मनिर्भरता तब मात्र सार्थक हुन्छ, जब त्यो न्यायसङ्गत र समावेशी हुन्छ। कोशी प्रदेशले कृषि उत्पादनमा गरेको प्रगति स्वागतयोग्य छ। तर, उत्पादन वृद्धि मात्र पर्याप्त छैन-पूर्वाधार विकास, वैज्ञानिक कृषि प्रणालीको विस्तार, सहुलियत ऋण, सिंचाइ सुविधा, कृषक शिक्षादेखि लिएर बजार सञ्जालसम्म सुधार जस्ती छ। कृषि केवल खाद्य आपूर्तिको प्रश्न होइन। यो रोजगारी, औद्योगिक कच्चा पदार्थ, पर्यावरणीय सन्तुलन र ग्रामीण अर्थतन्त्रको मेरुदण्ड पनि हो। त्यसैले यसको समग्र सुधार मा गम्भीर धान दिनु बाज्हनीय हुनेछ।

पाँचकन्या स्वास्थ्य चौकीको स्तरोन्ति गरिएको भवनको उद्घाटन

धरान (ब्लास्ट) प्रदेश सरकार स्थानीय मन्त्रालयको सहयोग सम्पर्कहारू द्वारा लिम्बु लिम्बूले वर्षाका विजय राई, सुनिता राई, गमा धरान-५ स्थित स्तरोन्ति भएको पाँचकन्या स्वास्थ्य चौकी विश्वकर्मा, पाँचकन्या स्वास्थ्य भवनको उद्घाटन गरिएको छ।

कोशी प्रदेश सभा सदस्य योद्धाको विकासको उद्घाटन गरिएको छ। कायस्थको पहलकदमीमा ५ नं. प्रदेश सरकारबाट १५ लाख

बडायक्ष मनप्रसाद लिम्बु, बडायक्ष मनप्रसाद लिम्बुले बताए। ग्रामीण धानका स्थानीयवासी सामान्य स्वास्थ्य सेवा लिनवाट बचित नहो तरन भनेर भवनको स्तरोन्ति गरी थप सेवा सुविधाहरू थपिने बडायक्ष लिम्बूले बताए।

जल सम्पदा र संरक्षणमा प्रदेश सरकारको भूमिका

हेमचंद्र कर्की

नेपालको पूर्वी भू-भागमा अवस्थित कोशी प्रदेश प्राकृतिक स्थान समानमा अत्यन्त धनी क्षेत्र हो। यहाँको भौगोलिक विविधता, नदी, खाली, या, र दिमानीहरूले भर्पार्पण यो प्रदेशले जलस्रोतका प्रदेशवले अपूर्व महत्व राख्दछ।

कोशी प्रदेश सरकारका नदीमानी निर्माण गरी प्रदेश सरकारले यो विविधरूलाई आधुनिक प्रविधिगमन सम्भाल जन गरेको पानीको स्पष्ट घटाउन सकिन्छ।

जल संपदामा कोशी प्रदेश सरकारले यो विविधरूलाई आधारित उत्पादनमा बोक्के को छ। अरुण, तमेरलगायतका नदीमानी आयोजना निर्माण गरी प्रदेश सरकारले यो विविधरूलाई आधारित उत्पादनमा बोक्के को छ।

कोशी प्रदेश सरकारले यो विविधरूलाई आधारित उत्पादनमा बोक्के को छ।

जल संपदामा कोशी प्रदेश सरकारले यो विविधरूलाई आधारित उत्पादनमा बोक्के को छ।

जल संपदामा कोशी प्रदेश सरकारले यो विविधरूलाई आधारित उत्पादनमा बोक्के को छ।

जल संपदामा कोशी प्रदेश सरकारले यो विविधरूलाई आधारित उत्पादनमा बोक्के को छ।

जल संपदामा कोशी प्रदेश सरकारले यो विविधरूलाई आधारित उत्पादनमा बोक्के को छ।

जल संपदामा कोशी प्रदेश सरकारले यो विविधरूलाई आधारित उत्पादनमा बोक्के को छ।

जल संपदामा कोशी प्रदेश सरकारले यो विविधरूलाई आधारित उत्पादनमा बोक्के को छ।

जल संपदामा कोशी प्रदेश सरकारले यो विविधरूलाई आधारित उत्पादनमा बोक्के को छ।

जल संपदामा कोशी प्रदेश सरकारले यो विविधरूलाई आधारित उत्पादनमा बोक्के को छ।

जल संपदामा कोशी प्रदेश सरकारले यो विविधरूलाई आधारित उत्पादनमा बोक्के को छ।

जल संपदामा कोशी प्रदेश सरकारले यो विविधरूलाई आधारित उत्पादनमा बोक्के को छ।

जल संपदामा कोशी प्रदेश सरकारले यो विविधरूलाई आधारित उत्पादनमा बोक्के को छ।

जल संपदामा कोशी प्रदेश सरकारले यो विविधरूलाई आधारित उत्पादनमा बोक्के को छ।

जल संपदामा कोशी प्रदेश सरकारले यो विविधरूलाई आधारित उत्पादनमा बोक्के को छ।

जल संपदामा कोशी प्रदेश सरकारले यो विविधरूलाई आधारित उत्पादनमा बोक्के को छ।

जल संपदामा कोशी प्रदेश सरकारले यो विविधरूलाई आधारित उत्पादनमा बोक्के को छ।

जल संपदामा कोशी प्रदेश सरकारले यो विविधरूलाई आधारित उत्पादनमा बोक्के को छ।

जल संपदामा कोशी प्रदेश सरकारले यो विविधरूलाई आधारित उत्पादनमा बोक्के को छ।

जल संपदामा कोशी प्रदेश सरकारले यो विविधरूलाई आधारित उत्पादनमा बोक्के को छ।

जल संपदामा कोशी प्रदेश सरकारले यो विविधरूलाई आधारित उत्पादनमा बोक्के को छ।

जल संपदामा कोशी प्रदेश सरकारले यो विविधरूलाई आधारित उत्पादनमा बोक्के को छ।

जल संपदामा कोशी प्रदेश सरकारले यो विविधरूलाई आधारित उत्पादनमा बोक्के को छ।

जल संपदामा कोशी प्रदेश सरकारले यो विविधरूलाई आधारित उत्पादनमा बोक्के को छ।

जल संपदामा कोशी प्रदेश सरकारले यो विविधरूलाई आधारित उत्पादनमा बोक्के को छ।

जल संपदामा कोशी प्रदेश सरकारले यो विविधरूलाई आधारित उत्पादनमा बोक्के को छ।

जल संपदामा कोशी प्रदेश सरकारले यो विविधरूलाई आधारित उत्पादनमा बोक्के को छ।

जल संपदामा कोशी प्रदेश सरकारले यो विविधरूलाई आधारित उत्पादनमा बोक्के को छ।

जल संपदामा कोशी प्रदेश सरकारले यो विविधरूलाई आधारित उत्पादनमा बोक्के को छ।

जल संपदामा कोशी प्रदेश सरकारले यो विविधरूलाई आधारित उत्पादनमा बोक्के को छ।

जल संपदामा कोशी प्रदेश सरकारले यो विविधरूलाई आधारित उत्पादनमा बोक्के को छ।

जल संपदामा कोशी प्रदेश सरकारले यो विविधरूलाई आधारित उत्पादनमा बोक्के को छ।

जल संपदामा कोशी प्रदेश सरकारले यो विविधरूलाई आधारित उत्पादनमा बोक्के को छ।

जल संपदामा कोशी प्रदेश सरकारले यो विविधरूलाई आधारित उत्पादनमा बोक्के को छ।

जल संपदामा कोशी प्रदेश सरकारले यो विविधरूलाई आधारित उत्पादनमा बोक्के को छ।

जल संपदामा कोशी प्रदेश सरकारले यो विविधरूलाई आधारित उत्पादनमा बोक

